

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Pénteken November' 7-dik napján, 1817 - dik esztendőben.

B é t s.

Császár és Császárné ő Felségek' néhány utolsóbb napi utazásokról ilyen hivatali summázat jött-ki az Udvari újságban: —

Oktober' 24-dikén délelőtt a' *Bosniai* Bégnék *Mahumednek* adott audiencia után Tóthországban lévő *Brood* városából tovább indulván ő Cs. K. Felségek, az nap' délutáni 4 órára *Uj-Gradiskába* érkeztek, a' honnét 25-dikben jó reggel *Ó-Gradiska* felé vevén útjokat, itt Császár ő Felsége az erősséget megnézegette, 's innét *Nowska* felé tovább útoztak, a' hol megháltak. Oktober' 26-dikán estvére *Horváthországban* *Belovárig* folytatták útjokat, a' hol ismét megháltak. A' következő napon *Petrunitzen* által *Lubreggig* érkeztek, a' hol a' *Batthyani* Hertzegi familiai kastélyban háltak. Oktober 28-dikán délelőtti 10 órakor *Horváthország'* fő városába *Wárasdra* értek, a' hol a' minden felől oda öszszesereglett népnek örvendező sokasága 's éljen kiáltásai által fogadtattak. A' polgári fegyveres *Gyalogság* 's *Granadirosság* a' magok muzsikássaikkal 's a' nemzeti Lovassággal egygyütt, kettős sort formáltak egész azon *Sas* nevű vendégfogadóig, melybe beszállani méltóztattak ő Felségek, 's a' hol a' *Horváthországi Bán Gróf Gyulay*, a' *Vice-Bán*, a' *Generalisok*, a' *Zágrábi Püspök*, a' *Fő és Vice Ispányok* és számos *Mágnások* várták ő Felségeket. Az

udvarlást 30 személyekre terített asztal mellé való ebédhezülés váltotta-fel. Éjjelre oly szépen megvilágosított a' város közönségesen, hogy ez, az ő Felségeknek ezen útozásában elfordult minden világosítások között a' legszebbek 's legjobb izléssel készültek közzé számláltattik. Itt is pedig különös megemlítésre méltónak lenni tartatik a' két emeletű *Tanátsház*, mellyet a' tornyának egész a' tetejéig tsak nem egy tűz massává tettek vala több ezer, lángal-lobogó métsesek.

Oktober' 29-dikén reggel, mint közönségesen, innét is 8-tzadfél órakor indultak-el ő Felségek *Stiriában* *Marburg* felé, a' hova délutáni 3 és 4 óra között érkezvén, *János* ő Cs. Fő Hertzegsége által, ki is az az előtt való napon élvezett vala oda, 's a' helybeli előljárói karok által, bevett rendtartásokkal megegyező pompázással fogadtattak. Itt az estvéli világosítások az esső miatt nem üthettek oly jól ki, mint ohajtatott. — Végezetre 30-dikban *Marburgból* is útnak indulván, délutáni 2 és 3 órák között *Graetzbe* jutottak ő Felségek. Meghatározott módon kinyilatkoztatta vala ugyan ő Felsége, hogy minden pompázásoknak elmaradását kedvesen veszi: hanem a' népnek azon *Monárkha* eránt viseltető szeretete, a' ki, minekutánna Európának legditsőségesebb iparkodásai által békességet szerzett volna, mindjárt azután a' belső boldogságnak 's alattvalói' javának megfundáltatása végett, ily hosszas, terhes, és veszedelmes útozásra

szánta-el magát, 's továbbá az azon való nagy örvendezés, hogy *Graetznek* lakosai ő Felségét az ő Kedves Császárnéjokkal együtt, városok' falai között szemlélhetik, meg nem engedték nékiek, hogy egy ily szerentsés napot, örvendezéseknek közönséges kinyilatkoztatása nélkül eltölthessenek. A' város' határához jutván, itt a' Magistrátus, a' kereskedői rend, és a' Tzéhek, a' Muhr' fedeles hidjánál pedig, hol a' nemzeti ruhába öltözött polgáraszszonyok és leányok ketős sort formáltak vala, a' Stiriai úri Rendek által fogadtattak és tiszteltettek ő Felségek. A' Burg' kapujánál, a' hova beszállottak, külső dolgokra ügyelő Cs. Kir. Státus és Conferentziális Minister *Metternich* ő Hertzegsége, az Austriai és Cseh fő Cancellarius Gróf *Ugarte*, a' Kormányozó Gróf *Aicholt*, a' Kommandirozó Generalis Hertzeg *Hohenzollern*, a' Generálisok az egész tiszti karal, a' Papság 's a' polgári Tisztviselő karok várták, fenn pedig a' külső szalában a' Stiriai Fő Aszszonyságok szerentséltették az ő Felségek' megérkezését. *János* ő Cs. Fő Hertzegsége, a' ki is *Marburgból* ez előtt néhány órákkal érkezett vala *Graetzbe* vissza, 's ő Felségeknek megérkezését a' szalában várta, ő Felségeknek a' gráditra eleikbe ment kedves Vendégeit szobáikba vezette. A' népnek soksága a' lineától fogva a' Burgig, az essőzés mellett is, rendkívül való, 's az éljen kiáltozás végetlen vala. Estve semmi világosítás nem volt, mint-hogy ennek elmaradását meghatározott módon kívánta ő Cs. K. Felsége.

Orvosi Jegyzések.

Ide való Orvos *Dr. De Carro* úr az általa felállított kénesövel való füstölés' Intézetét tulajdon tapasztalása után most ismét ajánlja. Az ő próbatételeinek ezek voltak a' következései eddig az ideig: Több orbántzosokat minden belső orvos-

ság nélkül meggyógyított tsak tsupa kénesövel való füstöléssel. A' száraz varúakkal könnyebben bánt mint a' nedves varúakkal. Az utolsóbb nemüek közzül két személyen tellyességgel nem segíthetett, bár az egyiket 38, a' másikat pedig 28 ízben füstölte is. Minthogy pedig úgy találta, hogy abban az esetben, ha először nem látszik a' gyógyulásnak nyoma, azután is nehezen vagy éppen nem lehet azt reményleni: tehát ezután már tsak úgy folytatja tovább a' füstölést, ha látja sikerét annak, hogy haszontalanoköltséget senkinek ne okozzon. Másféle kiütéseket hamarabb meggyógyított. Rühes tsak 3 volt még keze alatt, 2 férfi, és egy fiatal leány; egyik 8, másik 10. a' harmadik pedig 3 füstölés után tökéletesen kitisztult. A' rüh ellen jobb és bizonyosabb orvosságot használni nem is lehet. Egy olyan személyt is szerentsésen füstölt, a' kinek a' szeme világa elment a' rühnek testébelett vissza menése miatt; egy másikon hasonlóképpen segített, kit az orbántz vakított meg. Különösen a' rheumatismusban, tagfájdalmakban, tsipő-tzomb-nyilalásokban mutatja ki gyógyító erejét ez a' kénesövel való füstölés. Tsak 1 személyt operált olyan, kinek bőre egészen érzéketlen volt; 15 füstölés után sem ment vele semmire, bár *Dr. Gales* az ellen a' nyavalya ellen használja 's ajánlja ezt a' módot. — A' füstölés alkalmatosságával semmi alkalmatlanságot, betegek nem érzettek, sem nagyon el nem erőtelenedtek, bár derekasan izzadtak is a' füstölő ladában. *Dr. De Carró* úr télen által is fogja folytatni operatziójit. Nem tsak magához annyi betegek folyamodnak, hogy sokakat kikere nézve hasznosnak nem látja ezt a' gyógyítás módját el kell néki igazítani; de hasonló Intézetek felállításában is foglalkodnak mind itt helyben a' Cs. K. katoná-, és közönséges Ispotályban, mind Magyar Országban *Posonban*, *Temesvá-*

ron, és Szombathelyen. Az ő Intézetben olly kedvetlen következtetésektől félni nem kell, mint a' millyent *Dr. Horn* a' Berlini hasonló Intézetről elő ad, mellyben egyszer 34 asszony személyek, kik közt terhések és gyermekágyasok is voltak, kitsibe múlt hogy a' kénesögzőben meg nem fultak, és a' rüh helyett más veszedelmes nyavalyákat p. o. szédelgést, ájulást, szívdobogást, sőt vérhányást is kaptak. A' jövő tavaszon *De Carró* úr intézetét meg fogja bővíteni, és a' szegényebbeket fele árán fogja nem ugyan olyan igen pompás helyen mint a' mostani 10 forintos, de szinte olly híven és hasznosan gyógyítani.

* * *

Newryben Hiberniában igen különös módon gyógyult ki egy ember a' forró nyavalyából. Még nem régen feküdt az Ispotályban, mikor egyszer a' legnagyobb hideglelési kábulásban ágyából felugrott, és csak egy ingben elszaladt. Aznap estve 8 gran Calomelt, és néhány órákkal utóbb egy Dozsis Glauber-sót vett be. 24 óra múlva ugyan ezt az orvosságot repetálta. 4 nappal ezután igen nagyon égvén bőre ismét kiugrott ágyából, és egy közellévő tóba bele vetette magát, hogy a' nagy melegséget enyhíttse. Nem csak ezt a' tzeljät szerentsésen elérte, a' víz bőrét megszíván, de a' forró nyavalyája is úgy elmúlt, hogy dolgához láthatott.

A' Calomelnek-é, vagy a' hideg ferdőnek, vagy még inkább mindeniknek kelljen-é tulajdonítani ezen embernek meggyógyulását, itéllyék meg az Orvosok.

* * *

Az Orosz Birodalomban pedig *Status Consiliarius Rittmeister* Dr. úr *P. P. Swinjn* úrral a' veszett kutya' vagy farkas' marása ellen, egy más orvosságot közölt mostanában, mint az általunk is már említett *Vizi* útifü. Ez az Orvosság a' Vér.

Olly hatalmas orvosi szernek írja ő ezt a' mondott nyavalya ellen, hogy ollyan emberek, kiket a' veszett farkas tetétől fogva talpig öszve mart, magának a' veszett farkasnak véréből iván meggyógyultak, 's mái napig is egészségesek. Ellenben azok kiket ugyan ezen alkalmatossággal ugyan azon farkas megmart, nem élvén ezen kurával megveszték, és meghaltak. Ezt az orvosságot egy falusi *Passelberg* nevű Pap mondta ezeknek az embereknek, és ugyan az nyilatkoztattaki a' fenn tisztelt úrnak is azzal a' jelentéssel, hogy 40 esztendőktől óta élnek az ő familiájában vele. Más felé pedig, Kátsavérrel vagy tsak magánosan, vagy pedig etzettel egyetemben éltek ugyan azon tzelra hasznal. Még az különösebb a' mit *Cons. Stockmár* úr tselekedett, t. i. megmarta kutya'it úgy orvosolta, hogy az ebütőjüket megmetszette hogy vérezzen, mellyet a' kutya addig nyalogatott, hogy mind a' seb begyógyult mind pedig a' kutya' magok felnyalott vérektől meggyógyultak. Ebből kettőt tanulhatunk, 1) hogy a' vér a' veszés ellen orvosság, 2) hogy a' megveszést okozó méreg nem a' vérben hanem a' nyálban van.

Nagy Britannia.

Londonban minden féle jeles vagy furtsa hírek terjesztődtek volt el Október 20-dikán, az eránt, hogy a' *Spanyol* seregek a' Portugallus határszélekre már benyomultak 's ott ellenségeskedéseket követtek volna el. A' hír *Lisbonai* magános levelekkől vette származását: de azt erősíti a' Ministeri Kurir, hogy a' *Londoni* Udvarnál lévő *Spanyol* Követséghez még semmi tudósítások nem érkeztek ezen történetről.

Hanem érkeztek ám *Nápkeleti* Indiából a' *Bengalai* Kormányozótól *Marquis Hastings*tól, mint ezt is ugyan ezen Ministeriális újság maga előadja, oly tudósítások, mellyek szerént kétségbe sem lehet már most hozni az Anglusoknak a'

Maratth Fejedelmekkel, tudniillik Hol-
k á r r a l, Scindióval, Emir-Khán-
na l's a' többekkel való *Indiai* hadakozásso-
kat: — „Ez a' hadakozás, így szoll ezen
dologról a' nevezett Kurir Okt. 21-dikén,
semmi nagy elbámulást nem okozhat; hó-
napok teltek-el az olta, hogy e' már nem
újság, 's mi meggyőződöttek vagyunk af-
felől, hogy ez a' hír sem a' *Calcuttai*,
sem a' *Madrási*, sem a' *Bombayi* An-
glus Tisztviselői karokat semmi véletlen-
séggel meg nem lepi. Mi már még a'
múlt Juliusban hozzá készítettük vala ezen
dologhoz Olvasóink' figyelmetességét, a'
midőn egy akkor kiadott levélben egye-
bek között az itt következő tikkelyt is
kihirdettük vala: —

„Mint a' körülállások mutatják (így
szollott volt eme' tudósító) a' Marat-
thokkal való új hadakozás gyanitható-
nak látszik lenni, minthogy a' *Pindari-
sok'* nemzetének erőszakoskodásai a' múlt
télen arra kényszerítették *Hastings* Mar-
quist, hogy oly eszközöket vegyen elő,
mellyek által ezen nemzetnek tzelzásait
meggátolhassa. A' *Pindarisokat*, mint
mondják, *Scindia*, a' Maratthok' Feje-
delme ingerlette-fel ellenünk, megen-
gedte nékiek, hogy az ő véghetetlen ki-
terjedésű tartományain által jöjjenek, 's
ekképpen alkalmatosságot 's módot adott
nékiek arra, hogy hozzánk véletlenül be-
ülvén, pusztítsanak és kegyetlenkedje-
nek.“ — Eddig a' Juliusi levél' tikkelye;
azután így folytatja szavait a' Ku-
rir: — „Sokak itéltek úgy, hogy ezen
Maratthok még akkor meg fognak ben-
nünket támodni, mikor *Nipahl* Feje-
delemmel (egy pár esztendőök előtt) ve-
rekedtünk; 's hogy akkor vagy hátul vagy
oldalfélt reánk tsapnak. Miért nem hasz-
nálták akkor seregeinknek távol-létét, nem
tudjuk; most pedig nem tartjuk méltó-
nak sokat gondolkodni rajta. A' mi *Ni-
pahlal* való hadakozásunknak szerentsés

végződése, 's az ő végvárának *Hatrás-
nak* kezünkrekerülése azt gondoltatta so-
kakkal, hogy többé ezen szomszédaink
közzül egy sem fog bennünket beütéssel
fenyegetni mérészleni. De megmutatá
a' *Pindarisok'* beütése, hogy még most
is melly hajlandók legyenek a' Maratthok
a' véllünk való hadakozásra. Hanem, ha
reánk volna bizva, hogy megmondjuk,
hogy ezen új hadakozásnak kimenetele is
mi fog lenni, mi egész bizakodással el-
mernők mondani, hogy a' mi Napkeleti
Indiai erőnknek nevelése által ez is egy
újabbnevekedést fog szerezni birodalmunk-
nak. A' múlt Februariusban oly szép lá-
bon állottak ott seregeink, hogy szebben
akkor se', mikor Lord Lake *Hin-
dost* ánt meghódoltatta.

Orosz Birodalom.

Az Orosz Követnek *Gen. Yermeloffnak*
a' Persiai Schachnál való megjelenése tsak
azért is figyelmet érdemelhet, hogy az a'
mostani Persáknak némelley szokásaikkal
megesmerkedtet bennünket. Lássunk ab-
bol némelley erre tzelző körülállások-
kat; mert a' többi tsak úgy tartozna in-
kább reánk, ha *Petersburgban* laknánk.
Jul. 25-dikén elküldötte a' Schach *Saphie*
Khánt *Gen. Yermeloffhoz*, hogy hivná
meg őtet a' Schachnak nyáripalotájába, és
e' végre egy gazdagon felszerszámozott
paripát küldött számára, Közel a' nyári
palotához a' *Kurdistáni* Helytartó várta
őtet a' *Persa* *Ármádia'* Generalisainak, és
más fő tisztségben lévő személyeknek tár-
saságában 3000 lovas Khánokkal. Ezen-
kívül 12 ménlovak voltak kengyelfutók-
kal fogadására kiállitva. A' Schach *Ud-
vari* Logerjénél ezek mentek a' Követ
előtt egész a' számára rendelt Sátorig,
minekutánna a' *Kurdistáni* Helytartó a'
Logerbe való bemenetelnél tőle elbútsu-
zott volna. A' Sátornál *Mohmud Khán*
a' Schachnak 2-dik Adjutánsa köszöntötte

ötet, és zoo főből álló tiszteletbeli Stráza udvarlott katonai tisztelettelekkel néki. Jul. 31-dikén meg hívta ugyan ez az említett Adjutáns a' Követet Audientziára. A' Követ, Udvara 'szokása szerént elrendelvén embereit megindult a' Schachnak Sátora felé, hova megérkezvén az első Adjutánsok Stabalis Tisztekkel fogadta ötet. Ezek közt volt ama hajdan Petersburgban követképpen volt Mirsa-Abul-Hassan-Khan is. A' számára kitett karszékre leereszkedvén a' Követ, theával, dohánnal, és pipákkal kínáltatott meg. Ezután az 1-ső Adjutáns a' Schach elébe vezette ötet, a' két Követségi Tanátso-sokkal, kik közzül egyik a' Császári Meghitelező Levelét egy arany tálon vitte. Egész addig a' rostos kapujig, mellyen túl volt a' Schachnak Audientziás Sátora felvonva, az utnak két oldalán testörző katonák formáltak számos nézőkkel egyetemben kettős falat, a' rostoskapun belől pedig egész az Audientziás sátorig az Udv. Kavallérok állottak sorban. Közel a' sátorhoz 4 fő hóbérok parádéztak damasczirozott bárdjaikkal, mellyeknek nyeleik gazdagon kivoltak drága kövekkel rakva. Minekutánna a' Követ megtette a' 3-szori tisztelőköszöntést, és az 1-ső Adjutáns az ő udvarlását megjelentette a' Thronuson ülő urának: így szólott a' Schach: Hoch Geldi (Isten hozott benneteket), és intett hogy jöjjen be. A' Követ általadván Meghitelező Levelét ismét vissza tért az ajtóhoz, hol a' Schachnak kézzel adott jeléhez képest a' számára kitett karszékre leült. Ekkor kezdődött a' beszélgetés. A' Schach kérdezte a' Követtől, hogy 's mint van? mellyre a' Követ így felelt: hogy ő életének legszerentséesebb szempillantásának tartja e' mostanit, mellyben Persiának Felséges és hatalmas Fejedelme előtt lehet, kit az ő ura az Orosz Császár igen nagyon betsül. Hát a' Császár, így folytatta elkezdett kérdéseit, a'

Schach, hogy van, és hol volt akkor, mikor ő elindult? A' Követ Székéről felkelvén, és a' Thronushoz közelítvén erre is megfelelt, melly után intett a' Schach, hogy ülne le ismét. Így tartott legnagyobb barátsággal tovább is a' beszéd a' jó fertály óráig. A' Schach másodszor is kérdezte, hogy hol van most a' Császár, és ezt is hozzá vetette, hogy talán mindenikjekre nézve jó lenne, ha a' több Europai Fejedelmeknek példája szerént egymással személyesen megesmerkedhetnének, és azzal rekesztette-be beszédét, hogy az Égnek haragja szálljon arra, a' ki ezentúl egyenetlenséget akarna köztök gerjeszteni. Ezután a' Követ kísérőit egyenként 's nevek szerént szólítva bemutatatták a' Schachnak, ki is mind egyiknek ezt mondta: Hoch Geldi (Hozott Isten). Ott volt ezek közt Kapitány-Lajtnánt *Kotzebue* is, kit a' Követ így ajánlott a' Schachnak: Ez a' Tiszt 3 esztendőket töltött a' Földgolyobisának körülhajókázásában, mindazonáltal még az a' kívánság égett mejjében, hogy Persiát, és ama nagy *Fett-Ali-Schachot* megláthassa. Ez különösen tetszett a' Schachnak, és nyájas mosolygással ezt mondotta reá. No már így hát Mindent látott! Ezután az első rendel ismét vissza tért a' Követ sátorába. Az Audientziás sátort a' mi illeti, az, sem nagyon tágas, sem kiváltképpen pompás nem volt. Egy szőnyegekkel, és Shawlokkal bevont, téglalából készült emeletre volt a' Thronus helyheztetve, mellynek lábapárkánnya egy nyugvó oroszánt ábrázolt, támasztékja pedig egy a' sátoron keresztül nyúló falbol állott. A' Schach ruhája arany materiából volt, fején egy jókora igaz gyöngyökkel, és drága kövekkel kirakott korona tsillogott, ezenkívül egy gyémántokból öszve rakott nagy kotsagbokréta; 's vállától könyökéig szörnyü nagy karperetzei voltak, mellyek között a' középsők

tsudálatos nagyságuak és a' neveik is különösek voltak, mint p. o. Daria - Inur (Fénytenger) és Rinch - Inur (Fényhegy.) Ruhájának a' nyaka, mely hátán tsütosan nyúlt az övjéig le, 's az övje, és pallosa hasonló drága kövekkel ki voltak rakva; még a' Thronusnak belső része is igazgyöngyökkel, rubinokkal, és smaragdokkal ékeskedett. A' Thronusnak jobb felén jó illatot terjesztő szerek állottak, és egy nagy Caliau (persa pipa). A' sátornak hátulján sorban állottak a' Schachnak 14 fiai, és mellettek egy kis távolságra egy Udvari Tisztviselő, ki egy aranytálon a' Schachnak kis koronáját tartotta. A' Thronusnak bal oldalán de a' sátoron kívül 4 Pichtmédák (komornyikok) állottak, kik az Ország Tzimereit, a' paizst, a' szablyát, és a' buzogányforma Királyi páltzát tartották kezeikben, és még az Ország petsétjét tartó ládátskát. Ezek is ragyogtak a' drágaságoktól a' mint a' nap reájok sütött. Valahányszor a' Követ a' Fett-Ali-Schach nevet kimondta, mind annyiszor meghajtották magokat a' sátoron kívül 's belől mindenek.

Frantzia Ország.

A' Párisi legszebb jádzó aszszonyok között egygyik *Bourgoin* kisaszszony, Október' 25 dikén terhes peren esett által: de megnyerte, a' mit keresett. A' történet e' volt: Egy kalmártól elvitt egy drága Sált oly feltétel alatt, hogy estve, mikor jádzani fog, felteszi a' nyakára, 's ha meg fog tettzeni, kifizeti. Azonközben nem nyert a' Sállal oly kedvességet, a' milyent talám kívánt és várt volna. Tehát vissza akarta adni a' botosnak: e' pedig nem vette, hanem az

árrát kívánta. Így hát kész volt a' per. Az alsó ítélőszék' eleibe kerültek. Mint Frantziaországban folynak a' perek, ez is a' közönség' jelenlétében folyt, és pedig szóval. A' leány nem vett Prokátort; maga védelmezte magát. A' kalmár, *Corbie*, azon fundálta bívánságát, hogy az alatt, míg a' leány a' Sált magánál tartotta, ő időt vesztett; meglehet, hogy a' Sált az alatt eladhatta volna, oly árron, a' milyent már most nem kap érette. De *Bourgoin* kisaszszonyra kerülvén a' beszéd, ő ellenben azt mütatta meg bámulásra méltó ékes szollással, hogy, feltétel alatt vette volt által a' Sált, 's hogy a' Kalmár maga okozta az időhaladást 's a' többi. Elég az a' dologhoz, hogy megnyerte nem tsak a' perit, hanem a' nézők meglegedését is telyes mértékben, kik ötöt, mint különben is kedves jádzókat nagy örvendezéssel a' hintójáig kikisérték a' törvénytévő szálából.

A' Törvényhozó kamarák, minekutánna a' Követek' kamarájának $\frac{1}{3}$ töd része, részszerént újra választatott részszerént mások valóasztattak volna helyette, most ismét hozzá fogtak üléseiknek tartásához. Nevezetes tárgyaknak előfordulását várják benne, milyenek a' finántzia, a' nyomtatás' szabadsága, a' személyes szabadság, 's egyebek, melyekre nézve a' Constitútzio még eddig bizonyos megszorittatások alá vala vettetve.

Berry Kir. Hertzeznének második versbéli megterhesedését örömmel említik a' Párisi újságlevelek, mellyet abból hoznak ki, hogy már vagy két rendbéli familiai társaságban nem jelent meg az Udvarnál.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
 Nov. 4 dik napján 302 $\frac{1}{3}$ — 5-dikén 299 $\frac{2}{3}$ — 6-dikán 296 $\frac{1}{3}$ — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Pest October' 27 - dikén. — A' Magyar Nemzeti Múzeumnak Direktziója hivatalos jelentést tévén affelől, hogy a' Pénzek, 's Régiségek Gyűjteménye a' Széchényi tizimü Ország' Bibliothecájával egyetemben már valósággal általtétegett a' hajdani Jósef-Seminariumából egy különös épületbe az Országút nevü utzába, és ennél fogva a' Nemzetnek kintsei a' tűziveszedelem ellen bátorságba helyeztetődtek; ő Cs. Kir. Fő Herczégse a' Palatinus, Cs. K. Kamarás Erdődi Gr. *Pálffy Fidelis* ő Ng.ának társaságában méltóztatott magát ezen változásnak megtekintésére megalázni. Az ujjonnan tetett felosztással megelégedett ő Cs. K. Fő Herczégse, azonban némelly még megkivántató dolgoknak tellyesítését is rendelte. Alkalmatosságot pedig az említett változásra egy magát nevezni nem akaró régi törzsökös Magyar familiából eredett Nemes férfiúnak nagylelkűsége adott, a' ti azt tette tselekedeteinek és munkás életének sinór mértékévé, hogy hasznos Öseinek nyomdokát követvén minden lárma nélkül boldogittsa Hazáját, és Nemzetének fényét 's javát a' hasznos Intézeteknek gyarapításáva', halgatva, öregbítettse. Ebből a' szempontból ajándékozott 3523 ftkat, és 15 kroat arra a' végre, hogy a' Nemzeti Múzeumnak minden szakaszai egy fedél alá vétessenek, melly nemes áldozatot S. F. Vidéki Gróf *Széchényi Ferentz* úr ő Excellentiája a' Magyar Ország könyvestárjának halhatatlan Fundálója is 993 forintokkal méltóztatott nevelni.

* * *

Galanthán, melly m. város a' Méltóságos Eszterházy és Galgóczy familiá'

ké, a' minap egy különös természeti ritkaságra akadtak. T. i. az ott lévő tóban egy olyan vadréztét (katsát) löttek, melly külömben egészen sárga színü volt, csak a' fején volt egy fekete folt, és a' hátán szárnyai közt egy fekete vonás. Mint-hogy senki ezen a' részen soha illyen vadréztét nem látott: tehát egy darab ideig mint ritkaságot úgy hordozták azt ide 's tova, míg Gróf *Hunyady* ő Ng.ságához került az végre Ürményben. Eppen akkor mulatván ő Nagyságánál a' Császári Természeti dolgok' Gyűjteményének Directora, ez az említett vadréztét megvizsgálta, és olyannak találta, hogy hasonlót sem ő maga nem látott soha, a' Császári Gyűjteményben sints annak párja. Erre nézve hát bőrét] mindjárt lehuzatván, és kitömetvén azt Bétsbe felküldötte.

* * *

Ipolyságon Oktobernek 15-dikén tartották N. *Honth* Vármegyének T. Statusai és Rendjei közönséges Gyűlésseket. Felolvastatott ebben ezen Vármegye Fő Ispányának M. Udv. V. Cancellarius Nagy Mélt. *Koháry* ő Herczégseének levele, mellyben a' Ordin. Notariusi megüresült hivatalra T. Kesselőkei *Majthényi Antal* urat nevezte-ki. E' tisztelt urnak különös pallérozottsága, széles tudománya, és fáradhatatlan szorgalmatossága közönségesen esmeretes lévén, már a' levélnek felolvastatásakor örvendeztek mindenek e' jeles hivatalra való választásán; mikor pedig beköszöntő beszédét elvégezte, a' helybehagyást és tellyes megnyugovást közönséges tapsolás jelentette. Vice Notariusokká pedig *Luka* és *Tertyánszky* urak választattak.

Nevezetes Meghalálozások.

Nagy-méltóságú Német Ujvári Gróf

Batthiány József Cs. K. Titkos Tanácsosnak Kir. Fő Asztalnokmesternek 's T. N. Nograd vármegye' Valóságos 's T. N. Vas vármegye' Örökös Fő Ispányának Özvegye, Született Gróf Illésházy Franciska, Kereszt-tsillagos és Udvari fő Dáma, három napig tartott sullyos betegeskedés 's utolsó szentséggel való áhitatos élés után életének 75-dik esztendejében, e' folyó November 3-dikán itt Bétsben meghalózott.

Ugyan itt kimúlt a' napokban e' világból az itt lévő Universitásnak sok esztendőig hiven és nagy haszonnal szolgáltatású tudományú, de már előregülése miatt több esztendőktől fogva nyugalomban élő Professora Báró Jacquin, életének kilentzvenedik esztendejében.

Megtiszteltetések és Előmozdítások.

Ő Cs. K. Felsége méltóztatott Cs. K. Camerarius, a' Magyar Királyi Udv. Kamaránál Valóságos Tanácsos Báró *Perényi Lázár* urat, T. N. Máramaros Vármegye Administrátorát, Cs. K. Valóságos Titkos Tanácsosi méltósággal megtisztelni.

Orvos Doktor *Hildebrand* urat, a' Bétsi közönséges ispotály' nagy érdemű Direktorának fiját, Paviában a' *Materia Medica* Professorává nevezni méltóztatott ő Cs. K. Felsége.

Pesti Doktor és Professor *Lenhossék Mihály* urat a' maga tiszteletből való tagjává nevezte Bétsben a' *József Medico - Chirurgica Cs. Kir. Akademiája*.

* * *

Legújabb Tudótítások: — Koronaörökös *Ferdinandus* Cs. Fő Hertzegsége, Okt. 31-dikén *Graetzbe* megérkezett. — Ő Cs. Fő Hertzegségének, a' Fr. Király Betsület-Rend' Nagy-keresztjét küldött, eránta viseltető barátságát bizonyító kifejezésekkel.

* * *

Észrevétel, a' közelébbi M. Kurir

312-dik lapján találtató, Pápai levélre: — Nem tsak Pápán van az úgy, hogy az étel ital oltsúdnak, 's a' bőltbéli vagy átaljában a' kolmárportékák, a' *Cursusnak* némü-némü lejjebb szállása mellett is, nem ily mértékben oltsúdnak. Lassanként ezeket is maga után fogják vonni, a' környülállások, mellyeknek sokkal különbözöbb befolyása van a' fábrikai 's egyéb mesterségi szerzeményekhez, mint az eleséghez, kivált ha még az is ide járul, hogy ezen szerzemények a' hazánkivül vásáreltatnak össze, 's innét szálltatnak-le, sok vámmal, és sok egyéb költséggel. Tsak az egy posztót vegyük-fel. Ha a' gyapjat, mint a' juhakrol lenyírik, egyenesen vihetnék a' kolmárbólta, hogy ott kaputnak 's nadrágnak mindjárt eladhassák; más volna: de ismét más az, ha a' gyapjat elébb még más olyan országokba kell vinni, a' hol posztót tsinálnak belölle, 's innét viszik osztán ismét vissza olló alá. Már így egyszerre ez a' kérdés fordul elő akaratunk ellen is elménkben, hogy hát azon országokban, a' hol a' posztót tsinálták, megoltsódott-é ez úgy, mint az étal ital? — Szoljunk igazat, 's valljuk-meg, hogy nem. — Ohajtással várjuk pedig ezt mi Bétsben is, nem tsak a' posztóra, mert ezt tsak példánakokáért hoztuk-fel, hanem sok egyebekre nézve, mellyek még eddig vagy éppen semmit nem, vagy nagyon észrevehetetlenül mozdultak lefelé. Az étel ital béli oltsúdás itt is érezhető: az étel azért, hogy a' hús és kenyér az Országlás által bőltsen limitáltatik; a' bor pedig azért, hogy ez, ha egyszer beszürték, magában meg-forr, megtisztul, 's azután nintsen egyéb hátra, hanem tsak meginni. A' ház-bérek még a' múlt szállásváltozáskor is hágtak némelly helyeken, a' helyett hogy szállottak volna. Ruhatsináltatás 's minden egyéb munka olyan drága itt, mint hat hónapok előtt volt.